

-WUNDERKAMMER-
ON KAWARA
I Went

25 April 2009 – 23 Mei 2009

meessendeclercq.com

ON KAWARA

I Went

I Went begint op 1 juni 1968 en eindigt op 17 September 1979. Behalve voor de jaren 1968 en 1979 bevat elk volume één jaar. Doorheen deze twaaljarige periode gebruikte On Kawara een rode lijn om zijn dagelijkse verplaatsingen te traceren vanaf hun startpunt op een zwart-witte kopie van een kaart. Elke dag is opgenomen in de twaalf volumes van *I Went*. De datum van elke verplaatsing werd beneden op elke kaart gestempeld. Zoals in *I Met*, worden de verplaatsingen die de kunstenaar maakt genoteerd in het boek met grijze bladzijden die de namen dragen van de steden waar hij ronddoelde. Elk volume heeft dan ook een verschillend aantal bladzijden, afhankelijk van het aantal reizen van On Kawara dat jaar. De twaalf volumes hebben in totaal 4740 bladzijden. De publicatie van *I Went* laat ons toe het geheel van het document te zien, wat ons gevoeliger maakt voor de tijdelijke dimensie van het werk. Bladerend doorheen de twaalf volumes van *I Went*, ontplooiën de lezers een tijdslijn die anders gecompriëerd zou gebleven zijn. De verschijning van *I Went* volgt op *I Met* en documenteert het dagelijkse leven van de kunstenaar op een gelijkaardige wijze. Maar in tegenstelling tot *I Met*, waarin lijsten met de namen van mensen die de kunstenaar ontmoette elkaar opvolgen, pagina na pagina, zoals zovele typografische karkaters betekenissen oplijsten op de naakte oppervlakte van het blad, het doel van *I Went* kan niet makkelijk gereduceerd worden tot certifiëren de aanwezigheid van de kunstenaar op een gegeven plaats op een gegeven moment. *I Went* is ook een boek van beelden. In het werk van On Kawara, is *I Went*, omwille van zijn plastische materialisatie, één van de werken die het nauwst verwant zijn met traditionele representatie. De rode lijn op de kaart die zijn reizen nagaat doet denken aan de omtrekken van figuren die men aantroef in de grotten van Altamira. Net als in prehistorische kunst de rotswandscheuren in de tekeningen verwerkt zit, de reeds bestaande breuken en breukl volgend ploegt de rode groef van *I Went* een netwerk van verstrengelde patronen. Deze creatieve gebaren tonen een treffende gelijkenis met grotkunst, maar *I Went* stuurt de lezer ook naar andere bronnen. Tenslotte verleent het publiceren van *I Went* in twaalf volumes de functie van een atlas aan deze sequentie van kaarten. Indien kaarten de verbeelding galvaniseren en tot zelfprojectie uitnodigen, dan lezen we, in dit geval, een geannoteerde atlas. En, indien deze lijnen van betekenis zijn voor ons, is het omdat zij het begin zijn van een verhaal, het embryo van een fictieve vertelling. Bovendien is er een verbazingwekkende visuele verwantschap tussen de gefotocopieerde kaart en oude gravures. Het helpt ons te bedenken dat de eerste kaarten eigenlijk gravures waren. Net zoals gravures is het cartografische beeld een beeld bedoeld voor privégebruik, een impuls om te dromen. In *I Went*, is het zonder twijfel deze gelijkenis die er ons toe leidt naar deze beelden te kijken alsof het voorstellingen van landschappen zijn. Een enkel volume van *I Went* kan gezien worden als een verzameling van vogelperspectieven van landschappen doorkruist door de kunstenaar. De tekeningen van On Kawara doen denken aan de patronen van paden, van groeven, waaraan de landschapsschilders van de 16e en 17e eeuw veel aandacht schonken om zo de ervaring van de wandelaar weer te geven. Zoals een studioschilder vanuit zijn geheugen landschappen schildert rapporteert On Kawara, als een reizend kunstenaar, zijn verplaatsingen na de feiten, in een gevoelsgesteldheid waarin hij zichzelf reeds ziel wandelen, als van boven, vanop een afstand, in een staat van « desincernerend » bewustzijn. Indien we het landschap bekijken als het spoor achtergelaten door de wandeling van de kunstenaar, dan geeft On Kawara ons de essentie van het landschap en, meer precies, van « landscape with figures ». Dit is een geschikt moment om opnieuw de vele opmerkelijke landschappen van John Constable te bekijken, bevolkt door zo perfect weergegeven heel kleine menselijke figuurtjes. Deze landschapsschilder schilderde in opdracht gemaakte portretten, maar werd nooit ten volle erkend voor zijn uitmuntendheid als schilder van portretten «vanop afstand»? Nader onderzoek van deze verre silhouetten, bezig met hun dagdagelijkse bezigheden, verbannen naar de achtergrond van de landschappen, gevat door de borstel met een zelfverzekerde hand, een hand zo bewust van de relatie tussen man en universum dat men zich af kan vragen of het niet hetzelfde bewustzijn is dat, in *I Went*, de leidraad is van de reizen van de rode lijn. (Tekst vrij vertaald naar Vera Kotaji voor Michèle Didier)

